

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Csütörtök

48. szám.

Pest, június 14-kén 1849.

Ma este öt óraker a győri gőzös tizenkét diszlövés kíséretében megérkezett.

Görgei hét napi távolléte után ismét itt van. Kmetti és Páltenberg hadosztályai tegnap délután 2 óraker Csorna és Kapuvár között a nagyobb számú ellenséget megrohanták.

És minden ponton visszaverék. Herczeg Salm mint fogoly kezünkben maradt. Whys és Bombelles generalok a csatamezőn találták halálukat.

Részünkről a jeles Dezsőfi kapitány halálát fájjaljuk, s mint mondják 100 embernyi veszteséget.

Sergeink közt az a hiedelem, hogy az ellen a Duna jobb partján a határokig nem fog megállani.

Mit csinálnak az ott a Közlönyvel?

Budán nyomatják, s az egész országban kaphatva átkerül olvasni, de nincs abban semmi és semmi.

Lejt az alvidéken fűnél fűnél beszáll a lehető legrosszabbul állnak.

Fekner Nagant Jellachich egyestive apomnak alás, Pesezel megveretett, s számra csakély sereggel jön felfelé.

A vesély nagy és semmi jeleit nem látjuk annak, mintha az alvidékekre a dolgok sürgőse miatt rendkívüli intézkedések tétettek volna.

A jölkü falusi olvasó sjtatosan végig olvasa a „Közlöny“ mely a Wiener Zeitungot utánzólag, a Szőnyi esata óta azt látszik jelenteni, mintha azóta semmi sem történt volna.

Mi az alvidéken kifejlett e hirtelen fordulatot a hasára nézve legkomolyabbnak látjuk.

Arad és Temesvár körül fekvő seregeink onnan nem mozdulhatnak, vagy ha kénytelenek mozdulni, három nap alatt el van veszve Bánát. Silliak és Rukovina csatlakozik a közelgő, s igen nagyinak mondatott ellenséges sereggel.

A „Közlöny“ pedig tovább is hallgat, s ha a sors könyvében az volna írva, hogy Bánát és Bács ismét osztrák kére kerüljön, a „Közlöny“ csak akkor fog szólni, ha valahogy másfél napra egy falut visszafoglalandunk.

Felkiált például Lippa a mienk!

Miből aztán a falusi olvasónak, ki hacsak a Közlönyt olvassa, s ki mindaddig azon hitben volt, hogy Jellachich az észéki falak melletti sétányról még nem is álmodozik kimozdulni, azt kénytelen mondani:

Köszönöm az ilyen győzelmi hirt, midőn abból tudom meg először, hogy négy vármegyét Krassót, Temest, Torontált és Bácsot már ezelőtt, ki tudja mennyivel elvitte az ördög.

Egy betű

a cultusministerhez.

Ön tiszteleendő miniszter ur igen bölcsen teszi, hogy a sok mindenféle bot szerkezettől testületektől bekívánja a függetlenségi nyilatkozatot.

Egyet azonban elfeled.

Elfeled annyira, hogy mi önt kötelességmúlástásról vagyunk kénytelenek vádolni.

Ott van ugyanis teljes szent méltóságában és épségében a székes-fejérvári káptalan, és él s uralkodik dicsőségesen, mint élt nem tudom melylyik szentnek születése előtt két héttel.

Kérjük önt tisztelt miniszter ur, tett-e ön az iránt lépéseket, mely szerint tudomására jöhetnének annak, hogy történet az, hogy a székesfejérvári venerabile capitulum szívének tiszta sugallatából, s lelkeinek lévesszög meggyőződéséből az ellenségnek, egy nagy pompája levél kíséretében 600 pengő frtot küldött a végre, hogy azzal is a pártlító magyaroknak minél előbbi legyőztése hováhamarabb megtörténhessék.

Mi a káptalanbeli illetén vén gonosztveők eselekedetében a hazasármis teghíjfoztetebb nemét találjuk.

No de azért ne gondoljon az ember mindjárt vesztörvényesekre.

Csak azért kopogtatunk a cultus ur aranyos kilincsen, tenné meg azt a szivességet, szólaana egy szót valamelyik titoknokhoz, kinek történetből nincsen dolga, hadd írának Fehérvárra egy frankirozatlan levelet.

Kérdesznék meg egy kicsit esen brevarium morsoló publicumot, mi birta őket esen nagy lelkü ajándékra.

Kényszerítette őket Windisgraetz. Hisz ekkor a hatszáz forint a requisitio szinét vette volna fel.

Vagy tán azt nevezik a káptalanbeliek kényszerítésnek, ha Budáról egy nyájas felszólító levélkét kaptak Windisgraetzől?

De ez esetben is, mire való volt a kicikornyázott kísérel levél, melynek szellemében az ellenség a kedves adományt hírlapjaiban kikértette.

Pénzt adni egy káptalannak, hogy azzal elősegíttessék a világ legiszonyatosb bűne; egy nemzetnek kiirtása, olly istóztató háboru, melynek egyes részletei a hihetlenség határai körül járnak.

A fehérvári káptalan esen ajándékkal büntársává tette magát mindazoknak, kik a magyar faj ellen írtó háborura csakdtek össze, a vad rácz, a gyilkos oláh, s legutóbb a barbar orosz.

Esen mind czinkosai lettek a fehérvári kápta-

lannak, a mennyiben mindenik a töle lehető erővel és móddal törekedtek a végezelhoz, a magyar elem kiirtására.

Az osztrák katona harezolni tudott, a rácz gyujtani és gyilkolni, az oláh agyonverni.

A póp ilyen mesterséggel nem bir, hanem mint mondják, annyi a pénze, mint a polyva, s a zárt fizetett mint a köles.

Cultus ur csendítsen egyet a fehérvári domherrek közé. Kr.

Két rövidig felező czáfolat.

Soha mulatságosabb dolgot nem olvastunk, mint a hílyezmel Mokray ur egyik lapban az este a pesti publicumot megnevettette.

Lesznek olvasóink közül, kik emlékezni fognak, hogy egy Lang consiliarius cainit usikk jelent meg lapjainkban.

Mokray ur neki áll, s mi csak csaklakhben tényeges volt, azt mind maga is, mint tényeket olismeri.

Azt gondolná az ember Mokray ur nem is czáfolatot írt, hanem egy kis bővebb felvilágosítást csatolt utóhangképen a mi czikkeinkhez, s csak onnan lehetne gyanítani, hogy az mégis czáfolat, mert a cikk elején a nyájas Mokray a Marczius szerkesztője ellenében vagy negyven, ötven sornyit keményen stymálódik.

Lang consiliarius, kineveztetésében Mokray cikké után nem lesz ember, ki meg ne botránkozzék.

Az előtt valószínűleg még volt itt-ott egy pár ember, ki Lang consiliariusban megnyugodott, mert hiszen a Marczius pártlap s az emberek azt hiszik, hogy a pártlapok, a tulsópárti egyének ellenében soha sem tudnak igazságosak lenni.

Most Lang consiliariusnak, minéni magaviselése be van vallva jobbról és balról.

Sőt mi abban sem akarunk Mokray urtól különbözöleg itélni, hogy Lang consiliarius itt maradván, kényszerítettet szolgálatba lépni.

Hanem csak a szolgálat minősége itt a fuszang.

Szolgálni, írkalni, holmi bureaul hasonlatanságot élvezni, holmi tedd ide tedd oda diazariális ügyeket, megjárja.

De olly rettenetes ügyben, mint a Becsei Károlyó! —

Befolyai, egy olly szerződés kitévére, mely szerint Magyarország kincstára, Mokray szerint másfél millio mázsa sóban meglopatni szándékolatott, es több kettőnél.

Ha Lang urat januárban kényszerítették is-
itt Pesten a szolgálatra, később midőn látta, hogy
az osztályához tartozó ügyek között illy irtóza-
tosak is előfordulnak, kötelessége lett volna
visszalépni.

Visszalépni, bár miként módot találni, egy
olly okos szerkesztő, mint Lang, könnyen tudott
volna.

Aztán mi nem is válaltuk fel magunkra,
hogy mindazok, miket ott elbádtunk az evange-
lium szigorú igazak.

Mi azt mondtuk. Pesten és Debreczenben
mindent: az unalomig hallja az ember ezt a
historiát.

Mi azt mondtuk, hogy illy gyanú alatt levő
magasb fokozatu hivatalnok a közjóérzés meg-
sértése nélkül nem szolgálhat, a nélkül, hogy
magát kitisztítsa.

Azért Lang consiliarius, a midőn Mokray ur
védő cikkét elolvasta, bizvást felkiálthatott: Ad-
tál uram esőt, de nincs köszönet benne.

Kár volt Mokraynak előre be nem mutatni
consiliarius urnak a megkészített cikket.

Mert a védirat jobban meg ijesztette az öreg
urat, mint tán azon fulminatorium, mellynek kö-
vetkeztében Lang uron azon szellemi tortura kö-
vetetett el, hogy az osztrákok alatt jó fizeté-
sért szolgálnia kellett.

Oh egyszerű kényszerítés, melly mellett jár-
ja havonként a rakás bankó!

Mindazáltal önt sem arra teremtette az isten
herr von Moray, hogy valakit megvédelmezzon.

III.

Itt fog következni egy második czáfolat, melly
az előbbenihez hasonlólag szint ugy földig lezúzó
leend.

A különbség a kettő között csak az, hogy az
első cikk merő importunus tolokodás, míg az itt
következő, mint látszik, az ügy érdekében jó szán-
dékkal van írva.

Menjen végig rajta az olvasó, s azt fogja
mondani: hogy az egész cikk csak modorban
különbözik a mienktől, a lényeg tisztán ugyan az.

Csányi és a közlek. ministerium.

Suum cuique.

A Marczius 46. számában egy cikk jelent
meg a cím alatt: Csányi László, —

Mellyben a közlekedési minister egy kissé
meglecksértetők hivatalnokai választása körül ta-
nultott politikájáért.

Es elmondatik róla, hogy bár derék hazafi,
de rossz emberismerettel bír.

Például hozatik fel Ottingerrel csete is, kit ő
ajánlott, s kiben annyira kellett csalatkoznia. —

Es ez fájdalmasan igaz, de ugy hiszem, senki
Csányinál inkább nem érte azt, mert nem ő volt-
o az első, ki az eljárás hibás voltát Ottinger irányí-
ban, mint Telekynél is észrevette és desavou-
rozta? —

Csalatkozni uraim emberi dolog, ki az, ki
mint isten olvasni lenne képes a szív legbensőbb

reálában? Ki illy szerencsés, az követ emelhet a
más tehetlenebbekre, de más senki.

Abban még sem csalódott Csányi, hogy Otting-
ger jeles, bátor katona, ki ügyünknek csak nye-
reség lehetett volna egy időben, bár égnek hála,
most már reá épen nincs szükségünk. *)

Mi Berde Mósésnek tanácsnokká lett nevez-
tetését illeti, ha áll az, mi róla mondatik, sajnál-
ni lehet, hogy megtörtént.

Ebből csak az következik, hogy Erdélyben
nem akadt olly őszinte ember, ki tudván Berde-
nek eme bizonyára kárhoztatható eljárását, arra
a k. biztost figyelmeztette volna. Sz es esetben bi-
zonyosan eltávolítandó magától, a különben igen
ügyes s becsületes s já hazafinak is látszó embert.

Bizonyosan el, mert Csányi egy fedél alatt
magával hazaárulót nem tűr soha.

A kinevezés megtörtént, de mint hisszük, e
tekintetben olly lépés fog a minister részéről té-
tetni, minővel kell, hogy megelégedjék a közönség,
minővel Csányi tartozik saját feddhetlen multának:
tartozik hivatalbeli személyzete reputációjának.

Melly személyzet már különben is eléggé gya-
nusított.

Mondatván róla, hogy nagyobb részt ollya-
nokból áll; kik Pesten maradtak a veszély idején,
sőt szolgáltak is a német uralom alatt.

Az igaz, hogy nagy része itt maradt, mit egy-
készt ama rendeletnek is kell tulajdonítani, mellyt
a debreczeni levonulás alkalmával a ministeriu-
mok kaptak, melly szerint, az illető osztályfőnökök
a legszükségesebb számra szorított személyzettel
kötelezetnek lemenni.

A Pesten maradtak közül minden esetre ki-
verendők Kovács osztályfőnökön kívül, a ministeri
titkárok, a számvévi osztály több hivatalnokai s
több mérnökök, kik köztudomás szerint, a kor-
mány sorsában osztakoztak. —

Azokat illetőleg, ha ugyan léteznének ollya-
nok, kik a német uralom alatt szolgáltak, cik-
kíró is egyetért a lehető legnagyobb szigorrali el-
járásra nézve.

Aztán uralm kissé különböztessük e ministe-
riumot a többi tárczáktól. Itt műértöket kell a
lehetőségig alkalmazni.

Már most ha minden mérnököt, ki hon ma-
radt, elbocsát a minister, tán procátorokkal fogja
a közlekedés ügyeit elintézni?

Minden más tárczára hamarabb lehet gyakorolt
embert kapni; megyei, dicasterialis, sőt ügyvédi
praxis is sok előnyt nyújt, míg a közlekedési ügy
saját szakismeretet és studiumot kíván.

Azért ne vádoljátok a közlekedési ministert,
ki olly elszánt akarattal vette át tárczáját, hogy
tenni fog a lehetőségig mindent, mit zaklatott
hazája emelésére tennie isten engedend. —

Ki hogy fog is tenni, kezeskedik csüggedést
nem ismerő kitartása, példátlan, az ön feláldozás-
ig menő, munkássága.

*) Így jár az ember, ha a választásban csak a
szakértőségre néz. Nem tagadjuk meg, mi sok
kinevezettnek szakértőséget, de ezen felül
mást is kívánunk.

A szerk.

A Marczius egybírát jobb szolgálatot nem is
tehető az érdeklőknek, mint, hogy olly dolgokat
fedezze fel, mellyek akár tétkiméletesség, akár más
okokból, másként tán soha sem jövedének tu-
domására. —

Es ez csak saját hazafiai nimbusz rovására
történt volna.

Azért éljen a szabad sajtó!

X,

Néhány polgári szó a katonai fe-
gyelem ügyében.

Győr június 10.

Mély tisztelettel hajtom meg fejemet, én, az
egyszerű polgár, a magyar hadsereg vitézsége
előtt; de minél nagyobb e tisztelet, minél hajlan-
dóbb vagyok azt másoknál is, nem csak az egész
hadsereg, de egyesek irányában is tapasztalhatni;
annál szomorubb, leverőbb reám nézve ugyan-
ezen hadsereg fegyelem-hiányáról komoly szót
váltani. Azonban mégis az egész hadseregről
nem szólok; mert bár a részről az egészre a kö-
vetkeztetés, ha nem mindig is, de gyakorta áll,
itt e következtetést igénybe venni félek. Szólok
tehát csak az 5 hét óta nálunk állomásozó 7-dik
hadtestről: szólok a hadtestnek fegyelmetlenség-
éről, nem csak a mi t. i. egyszerű békés polgá-
rok, hanem maga a katonaság érdekében is.

A mi érdekünkben szólok: mert a gögös
durva soldatesca, a magyar ugy mint az osztrák,
vagy bár orosz, lelkünk legmélyebb gyűlöletét
birja: mert míg egy részről az osztrák bítor ha-
talom zsarnok uralma alól isten és a magyar
hadsereg segítségével kiszabadulánk, addig más
részről nem vagyunk hajlandók apró zsarnokos-
kákat nyakunk köré tülteni.

Maga a katonaság érdekében is szólok: mert
a katonaság nem tűrheti, hogy egyes féktelen
nyomoru, pöffeszkedő egyének, az egész hadse-
reg s különösen tisztí karára homályt vessenek
alávaló tetteikkel; nem tűrheti, hogy egyesek
rakonzátlanokodása miatt a polgárság és kato-
naság között az egyetértés helyett egy feszült húr
vonassék fel.

Szólok végre az egész magyar haza érdeké-
ben: mert félek azon gyalázattól, piszoktól,
mellyt illy esetekért a külföld béres lapjai sze-
gény hazánkra és szent ügyünkre kenni nem
késnek.

Szólok tehát s bizton hiszem, hogy szólásom
nem leend sikertelen.

Szavaimban pedig ne ütközzék meg az, a kit
nem illet, mert ismerjük, jól ismerjük mi azokat,
kikben nem csak a vitézséget tisztelni, de az em-
beriséget is becsülni tudjuk.

Nem mondom el, milly rosszul esett az sokak-
nak közülünk, midőn a szabadítókat kitörő öröm-
mel fogadva, gyengéd figyelemmel méltányolva,
ezektől durva módon riasztattak vissza, nem
mondom ezt el, mert durvaságokat kellett a télen
eleget túrnunk, s mert szabadítóinktól a durvaság
sem kiállhatlan nekünk.

De elmondok tényeket, millyeket az eler-

kölcstelenedett osztrák hadsereg sem vitt véghez, nálunk legalább nem; s millyeknek a szabadságért küzdő magyar hadseregben majd naponkinti tanul vagyunk.

Röviden említve csupán a hadsereg között apróságokat említenek: hogy az éji esiről örök, saját fegyvertelen társukat a korecsmában kiméletlenül szurkálák agyon, hogy egy altiszt a gyakorlaton egyet keresztüldöfött, egy főtiszt egy közvitéznek haragjában orrát vágta le, egy másik egynek karját tette haszonvéthetlenné; röviden említve mondom az illyeket, csak azokra megyek át, mellyek katona és polgár között történtek.

Itt megint elhalgatók sok eseteket, előglam e legutósót, e csak tegnap történtet, a közönség elé ítélet végett minden bővebb értelmezés nélkül terjeszteni.

E tény borzasztó, e tény olyan, mellyért a jutalom Isten és ember előtt, még az osztrákoknál is . . . golyó.

E tény törvényelleni, e tény durva, e tény erkölcstelen.

Néhány hadnagyocska, sőt kapitányok is, abban leltek kedvéket, hogy dunafördönkben meglesve, mellyik osztályzatba s szobácskába mennek hölgyek, a másikat befoglalák, s abban áthallhatólag ronda, szennyes beszédeket vevének ajkaikra, hogy a szomszéd hölgyek pirulva kénytelenülének elhagyni fördőjüket. Ez uraim illetelen.

Nem sokára nem elégedének meg ezzel, hanem saját szobácskájuknak Duna felőli, alig 1 1/2 láb ablakán kibujtak, s az ott végig nyújtott szállyon a hölgyekhez közeledve s azt betaszva rökögésük azon be, kőjvagyótól halvány, szemtelen poszákkal, hogy a hölgyek félig vetkezetten kerestek menedéket a futásban. Ez uraim illetelen és durva.

Itt sem állapodtak meg. Hanem tegnap már hasonló procedurával a hölgyek ablakán bemászni is megkísérelék, mignem végre ezeknek kétségbeejtő sikoltásaira a vízbe menekülteket csak úgy leheto szemtelen ostromlóiktól megszabadítani, hogy a furdós az ajtót kívülről feszíté föl.

Nem tudom, kik voltak e hölgyek, többen részesültek hasonló lélekeimelő mulatságban, de ha a hölgyeknek azon fájához tartoztak volna is, mellyeket függetleneknek neveztünk, illy tett erkölcstelen, ha pedig polgárhölgyek voltak, akkor e tett olyan, mellyre a magyar nyelv czimszótárából bélyegző szó nincsen. Ez a tónynek azonban csak első fele.

Midőn a furdótulajdonos, nehogy vendégei töle elidegenedjenek, e tisztcskéket hasonló cselkedetektől tartózkodásra felszólítaná, ezek egyike dühében kardot rántott s a furdóst, ha mások fel nem tartják, tán dühének áldozatául ejti.

A furdós, szobájába menekült; az ajtó ráttörtett s néhány bős ütések alatt eszméletlenül rogyott le. — Midőn magához tért nejének ápolgatására, néhány közhuszár által vállakon egy vendégfogadó istállójába hurczoltatván, ott e féktelen tisztek jelenlétében két káplár által embertelenül 25-ig botoztatott. Eddig a tény.

Ez embertelenek azonban igen hamar magukhoz tértek; egy félóra mulva, midőn a pol-

gárság néhány küldöttel, az eset felől tudakozódnia a furdóshöz mentek, ott már egy őrnagyot s két kápitányt találtak, kik a dolog elsimítására nagy összeg pénzzel kínálták meg a kétségbeesett furdóst.

Ez semmit el nem fogadott, de mély keseredettségekben Magyarországból kiköltözni készül.

Uraim! ne adja Isten, hogy több illy esetek történjenek! de gondoskodjék a katonai hatalom, hogy többé ne is történhessenek, mert gyalázatot hoz a hadsereg, gyalázatot magára a nemzetre.

De különösen pedig a tisztikarnak érdekében áll, hogy az illy galádokat soraiból, ha másként nem, erkölcseleg kényszerítve kiküszöbölje.

Hiszem, hogy a tisztikar nem is fogja tűrni meggyaláztatását, hiszem azt a szabadság és egyenlőség nevében.

Isten velünk.

Kiskéry.

Miskolcz junius 11. 1849.

Tisztelt szerkesztő!

Ma ünnepélyünk volt, nem nemzeti ugyan, de szép és magasztos. Az itt mulató lengyellegió két zászlója érdemjellel, a magyar nemzet jól megérdemelt hálájának jelével, díszített fel. Gyönyörűség volt a harcziás és bátor kinézésű férfiak jól képzett csapataim, a nap sugaráiban tündöklő szuronyok, s a szellőben longedező lobogók sorain végig nézni. Az egész a miskolczdiós-győri, most a tavasz minden bájaival díszlő gyönyörű völgyben történvén, valódi festői mutatványt képzett. A táborigi pap hosszabb, a vezér, Wisocki tábornok, rövidebb beszédet tartottak lengyel nyelven. Beszédek tárgya volt a szerencsétlen lengyel nemzet kinszenvedése s szabadságvédő hivatása, a lelkes magyar nemzetteli örök szövetség s a közel megváltás reménye.

Követni fogjuk szabadságzászlóinkat, mondá a pap, nemcsak Bécsig, Varsóig, hanem Pétervárig és Sziberia aknál alól huzandjuk ki hazánk és szabadságunk vértanuit.

Ifjuságom óta, mondá a jeles tábornok, leghőbb ohajtásom az volt, egykor egy maroknyi lengyel csapatot vezérelni, s ime egy seregnek vagyok vezére, melly nemzetek elismerését és az ellenség rettegését tetekkel kivítta. E nap életom legboldogabbika.

Egy lelkes: Éljen a magyar! mellyre a nézők a lengyelek éltetésével felcetek, végzé az egészet.

Érdekes látvány volt maga a pap is, kinek kezébe sokkal jobban illenék a kard, mint a feszület. Arcza nem mutatott különös jámborságot, de lángoló harcvágyat. Vannak olly bátor harczosaink, mint a lengyelek, olly jeles vezéreink, mint Wisocki, de ollyan papjaink még nincsenek.

Az itt alakuló lengyel zászlóaljnak naponkint Gallicziából számosan érkező harczszomjas férfakkal szaporodnak. A muszkákat mind megvetendő, nyomorult seregnek festik; de számuk és szándékuk felől nagyon különböznek vélemények. Gallicziában úgy várják a magyar sereget, mint a messiást. Ott férfi és nő, ősz és ifju fegy-

vert fogni kész. Van ott rejtett fegyver elég, mint mondják. De hiszen jól mondta egy barátom: a lengyelek legnagyobb optimisták a világon. Igaz, ez jellemvonása az erősnak, ki magában bizik. Dicső a lengyel, ki annyi kín, annyi csalódás után hitében meg nem ingadt; boldog a magyar, ki a lengyel szenvedései s végtelen küzdelmei nélkül tudott olly erőssé válni, hogy egyedül saját magában kell bízni, s a világ minden zsarnokával szembe szállhat.

Dembinszki Kárpát-örző seregéről keveset tudunk; a hírek habzó árapályja majd megvere-tésről, majd fényes győzelmekről beszél. Hogy az első nem igaz, tudjuk, az utóbbiakat hinni szeret-nők. Annyi bizonyos, hogy az ősz, de erő- és erélyteljes vezér nem henyél, hogy unjonczainkból hadfiakat, seregeket képez. Roszhir-kovácsolánk egyszerre majdnem valamennyi vezéreinket leköszöntették, de ez, hála Istennek, még eddig egyik-ről sem valósult.

Igenis vannak itt minálunk rossz hírek kovácsolói s terjesztői, vannak gyávák, táblabírák, indifferensek, és pedig nagy számban, és az Istennek minden csapásai, alkalmasint tout comme chez vous. De tán másszor többet róluk.

H.

Szerkesztő!

Veszprémmege Enyingi területében, f. hó 11-kén volt követválasztás.

Maguk ajánlották magukat: — Radakovicz József, alias Vas-Gereben, Germanecz Gábor és Cserki István. — Ajánlott és majd nem csak az egész választó kerület pártoltja volt: Duschek Ferencz pénzügyminister, kinek megválasztása által nemcsak honunk érdekében kivított saját érdemei elismerését, hanem egyszersmind általa, a kormányon levő embereink iránti bizodalmonkat és tiszteletünket kivántuk a hon előtt nyilvánítani.

Nem is lépett fel az fenebb elsorolt egyének közül senki, mint Cserki Istók, fok-szabadi praedicator és nemzetőri kapitány, és midőn a választó kerület 19 helységről Duschek Ferenczben általános megegyezést híven, a nagy munkaidő végett minden helységekből csupán néhányan az elüljárók közül jelentek meg a választás napján Enyingen, akkor Istók öcsém az alkalmat használva mint fok-szabadi praedicator és nemzetőri kapitány saját és szomszéd Maros és Sió-Fok helységekből összedoboltatta nemzetőreit, és berukkolt, — azt véli ön, saját szállására? vagy talán egy csekély szerénytelenséget nem tekintve, a választó helyre? Koránsem! Hanem egyenest a nagy korecsmába összegyűlt népekhez, — mint voks-szedő.

Kilencz órakor megkezdődött a választás, és az elnök bevezető felszólalása után, kivéve Istók kortescapatját, mind Duschek Ferenczet kiáltották, erre az elnök két részre osztotta a választókat. Nagy kár, hogy ön nem volt jelen e magasztos látványon, látott volna ön fogdosást, olylyant, a millyent még a régi világban divatolt katonafogdosásnál szem nem látott, fil nem hallott.

Minden fogdosás mellett is azonban a dolog szavazatra került, a kortospárt által zavarsinálás keresése, a másik párt által, ennek elkerülhetése végett.

Összetült tehát a vokszedő küldöttség, igen szépen is ment elejénte—kivéve, hogy Istók öcsém vitéz csapatja, a bemenő helyet vagyis kaput elfoglalva, az ellenük szavazni kívánó helységek egyéneit szavazatra bocsátani nem akarták, és midőn a nyitott kapuban maguk ellen 19, maguk mellett pedig csupán két szavazót tapasztaltak, szűkülvén a kapeza, a felső emeleti ablakoknál levő, többnyire nőkre, ló-izével és kövekkel dobáltak, a mindig közöttök tanyázó Istók ur öcsémét felkapták, a félig nyitott kapu másik szárnyát befeszítették, a rend fentartása végett felállított néhány megyei szolgát eltaszították, a vokszedő választmány néhány egyéneit az asztallal majd agyonszorították, az egész választmányt az elnökkel együtt szétszalasztották, és Istók öcsémét, az elnöki helyen az asztalra pottyantván, körül körül, egy kis szorongatások is történtek.

Ön azt hiszi talán, hogy Istók öcsém vitézei az elnök felszólítására tágitottak? — Dehogy! Sőt dühösebbek lettek; úgy, hogy az elnök kénytelen volt a választást félbenszakasztani és elhalasztani.

Ezek tények, ezeket Istók öcsém sem tagadhatja. —

Most már polgár szerkesztő, ön ott a legislatio mellett mint tapasztalt ember, jobban tudja az igazoló választmány csinját-binját, mint itt nálunk in partibus bár ki, — sugja meg ön nekem:

1-ször, megjárja-e, hogy Istók öcsém saját maga tiszteletes personája mellett korteskedett?

2-ször, hogy a választóhelyen népei (egy jelen volt közömbös polgártárs szerint csordái) közé menvén, azokat még a választás percében is fanatisálta, és a választást félbenszakasztó botrányos eseményt előidézte?

Ej! Ej! Istók öcsém! — Te pap volnál, ha az 1848-diki marcziusi idők óta oly keveset nem papolnál. — Te katona is örömet lennél, ha az egyszeri cigány módjára ellenséggel kibékülhetnél. — Most követ akarsz lenni, és pedig olyan kerületből, melyben magában náladnál érdemesebb számos polgártársak vannak. Mit kapsz annyifelé, és olyasba, a miliez nem értesz?

Maradj te az oltárnál, a katonásdi pályán aratott tüskeskoszorúid, bizon mondom úgy sem ajánlanak, mert a vész idejében sohasem hon, hanem mindig az országuton barangoltál.

Vagy talán gyülekezeted léged, avagy viszont egymást meguntátok?

Bizon! bizon! mondom: Midőn te a követi pályázásra kiléptél, magaddal úgy hiszem számot aligha vetettél. — Nem elég képviselőnek hivatalni, meg is kell a hivatásnak felelni. —

A mint Duschek Ferencz a te papi mesterség-

gedbe nem örömet avafkozni, úgy te a hongyülési mesterségben Duschek Ferencznek nem pótolnád helyét.

Hátrább az agarákkal. *)

Különben.

*) Megvalljuk, a másik oldalról is szeretnénk egy kis felvilágosítást.

Szerk.

H I R D E T É S E K.

RESPUBLICA.

Új politikai hírlap.

A jelen czim alatt megindulandó lapot alulirt fogja szerkeszteni leginkább azon férfiak társaságában, kik az újév előtti Pesti Hírlapot kiállíták. Örömmel emlitem Csengeri Antal és Kemény Zsigmond polgártársakat elvrokonaikkal együtt, újabb csatlakozásokon kívül. Programm helyett álljon itt őszinte bevallásunk, hogy erősen ragaszkodunk a miniszterelnöki beszédhez minden pontjaiban. Azért is a czimül fölvetett szót egész értelmében fogjuk kibányászni szükkeblőség és monarchial szorongás nélkül, s alkalmazni újja alakítandó édes hazánk minden intézményei s viszonyaira. A czél nagysága fog bennünket lelkesíteni törekvésinkben, edzeni akaratan. A nemzet meg fogja látni s mérlegelni munkálódásainkat, midőn már kiléptünk. Addig is zálogul adjuk jó hitünket, elhatározott szándékunkat. Tétettek intézkedések, hogy míg rendes postai közlekedésünk lehetne a külfölddel, a politikai világ minden részéből legyenek tudósításaink. — Az idő követeléseit parancsolják, hogy soká ne késsünk, annál fogva

Megjelenik e lap még e folyó hónap 16-án nagy ívca és alakban, minden héten hatszor, hétfőt kivéve.

Előfizetési ára fél évre helyben 8 ft. p. postán 9 ft. 12 kr. p.

Előfizethetni helyben Lukács László és társa nyomdájában, országút, Kunewalder-ház. Vidéken minden álladalmi postahivatalnál.

Kelt Pesten, június 7-én 1849.

Erdélyi János,
felelős szerkesztő.

3—2

Kilian György

egyetemi könyvtárnál Pesten, vácozi-utczában Parkfrieder-házban, megjelent és minden könyvtárnál kapható:

SZÓLAT

NÉMETHONBÓL

HABSBURGHÁZ

ÉS

Kossuth Lajos

FELŐL.

Meyer J.-tól (az Universum szerzőjétől) Németből fordította Horárik. 4 kr. pp.

2—1

Szombaton, június 16-án és minden következő szombaton tartatni fog Morelly Ferencz karmesternek kerti zeneköre az arany kéznél, mellynek tiszta jövedelme a sebesült hadiak javára van szánva. Kezdete 8 órakor. Bementés 15 kr. p. p.

2—2

Lipótvárosi fő-ut (Hochstrasse) 30. szám alatti házban 5 és 13 szobák egészben, de részletesen is kiadandók.

7—7

Balassovits K. zongorát mind vevére mind hónapos bérlésre ajánlja. Tára van Váci úton Dischertle házban 1388 sz. 3-ik emeletben.

2—2

Sebestyénpiacra egy butorított szoba havi szállásul kiadandó. Bővebben a „14-te April” szerkesztőségénél értesülhetni.

Nemzeti színház.

Pest, csütörtökön, június 14-kén, 1849.

MACBETH.

Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét írta Verdi, olaszból fordította Egressi B.

A harmadik felvonásban előfordulandó Sylphid táncot szerzette Campilli, előadják: Kurz Antonia, Sári Fáni, és Grafmeyer Josepha, táncszekisérrel.

Rendező: Szerdahelyi.

Személyek:

Duncan, Scothon királya	—	**
Macbeth,) Duncan hadseregé-	—	Reina.
Banco,) nek vezére	—	Köszegi.
Lady Macbeth, Macbeth neje	—	Schedelad.
Lady Macbeth udvarhölgye	—	Eder Luiza.
Macduff, scot nemes, Fif ura	—	Bognár.
Malcolm, Duncan fia	—	Hubnai J.
Fleance, Banco fia	—	Róka János.
Macbeth szolgája	—	Merei.
Orvos	—	Szerdahelyi.
Gyilkos	—	Kovács.
Banco szelleme	—	**
Hírnökök	—	(Sopronyi. (Vas. (Böldög.

Boszorkányok. Király követei. Scot nemesek és menekvők. Fegyvernökök. Harcosok. Légtütemények. Apródok. Jelenségek. Szellemkirályok. Történethely: Scothon, nagy részben Macbeth palotája; a negyedik szakaszban Angolhon és Scothon határszéle.

Kezdete 7 órakor, vége 9 után.